

!"# \$"% & ' %" () *"+, ! ! %" &-\$!" & \$"% & ' , %! .
/ % "%01 ! 2 ! ' " ! &"+ \$ 0 "% 3 %" 0 # ! \$!, " "+) , 4& , 5

VLADA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA ZBOG KRIZE U MEĐUSTRANAČKIMODNOSIMAIZAZVANE NEMOGUĆNOŠĆU POSTIZANJA DOGOVORA OKO „FOTELJE“ KOMESARA POLICIJE, NIJE ČETIRI MJESECA ODRŽAVALA REDOVITE SJEDNICE. Ionako teška situacija u prvom dijelu godine dodatno je otežana međustranačkom kizom unutar Vlade. Iako se činilo da se međustranački problemi sa „više“ razine neće reflektirati na rad ove izvršne institucije do krize je došlo zbog nemogućnosti dogovora oko imenovanja ravnatelja policije. Od tog trenutka (kolovoz) pa do kraja godine, nije održana niti jedna redovita sjednica Vlade, a ista je funkcionirala održavanjem izvanrednih sjednica na kojima su se usvajale isključivo odluke koje su morale biti usvajane kako ne bi došlo do socijalnih nemira u županiji. Ono što dodatno ukazuje da je nastala dublja kriza širih razmjera, te da se ne može predvidjeti do kada će potrajati, je činjenica da su ove sjednice održavane telefonskim putem. Par pokušaja da se zakaže 55.redovita sjednica su bili neuspješni, tako da se, usljed međustranačkog sukoba, nije realizirao cijeli niz zakona i drugih mjera koje su u 2013.godini trebale unaprijediti život građana ove županije. Vrijeme koje je Vlada trebala iskoristiti za izradu i usvajanje Proračuna HNK (za 2014.godinu),kao i za usvajanje razvojnih mjera, za građane ovog kantona je bespovratno izgubljeno.

PRORAČUN HNK USVOJEN NA SKUPŠTINI NAKON ISTEKA ODLUKE O PRIVREMENOM FINANCIRANJU, A KRŠENJA ZAKONA O PRORAČUNU F BiH NASTAVLJENO JE I U 2014.GODINI. U2013. godini kao i u većini prethodnih godina, Proračun županije je usvojen nakon isteka Odluke o privremenom financiranju za prvo tromjesečje 2013.godine. Neusvajanjem Proračuna u tekućoj za narednu godinu krši se Zakon o Proračunima F BiH, tako da je i ovo nepridržavanje zakonskih odredbi, postalo loša praksa odgovornih u zakonodavnim i izvršnim institucijama na županijskoj razini, što se nastavilo i u 2014.godini jer Vlada do konca 2013.godine nije usvojila Proračun za 2014.godinu.

VLADA HNK NIJE REALIZIRALA NITI 50% PLANIRANIH PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI, ŠTO UKAZUJE NA VRLO LOŠE REZULTATE NJENOGA RADA. Naša predviđanja kako Vlada HNK neće zbog male devetomjesečne realizacije uspjeti realizirati svoj godišnji program rada su se i obistinila. Vlada u zadnjem kvartalu nije realizirala niti jednu programsku mjeru, tako da je postotak realizacije ostao isti (46%).

U 2013. GODINI ZABILJEŽEN JE PAD U REALIZACIJI ZAKONA OD 20%. U 2012. godini Vlada HNK utvrdila je 30 različitih zakona, a u 2013. 24. Od 24 na Vladi utvrđena zakona, 20 njih je iz Programa rada (16 prijedloga i 4 nacrt), a 4 neplanirana (2 prijedloga i 2 nacrt).

PORED NEODGOVORNOSTI VLADE HNK PREMA GRAĐANIMA OVE ŽUPANIJE, VLADA HNK SE PONAŠA NEODGOVORNO I PREMA SKUPŠTINI HNK. Vlada nema sluha za odogovaranje na zastupnička pitanja, osim par ministara koji to dosta redovito rade. Isto tako se vlada odnosi i prema zaključcima kojima Skupština nalaže Vladi izvršenje određenih poslova. Na ovaj način Vlada HNK pokazuje svoju neodgovornost prema Skupštini i vlastitim obvezama.

PROGRAM RADA VLADE NEUJEDNAČENOG JE IZGLEDA I SADRŽAJA. Program rada Vlade HNK za 2013.godinu je loše urađen. Vidljivo je kakosadržaj programa po ministarstvima nije ujednačen, tj. svi ministri nisu sa podjednakom odgovornošću pristupili izradi ovog važnog dokumenta. Pristup izradi nije bio uravnotežen. Neka ministarstva nisu

jasno utvrđivala rokove za realizaciju mjera, a čak je i prikaz raznolik (od tekstualnog do tabelarnog).

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	2
SADRŽAJ.....	3
UVOD.....	4
SASTAV VLADE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA.....	5
OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE HNK – dinamika rada.....	6
ZAKONODAVNA AKTIVNOST VLADE HNK.....	10
KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD	14
KOORDINACIJA RADA VLADE I SKUPŠTINE	22
POŠTIVANJE POSLOVNIKA O RADU I ZAKONA	24
TRANSPARENTNOST RADA VLADE HNK	25
AKTIVNOSTI ČLANOVA VLADE	26
PRIMANJA U VLADI HNK.....	30
ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	31
DODATAK 1 - INFORMACIJA O UTVRĐENIM ZAKONIMA.....	32
DODATAK 2 – PROGRAM RADA VLADE I PRORAČUN ZA TEKUĆU GODINU	33
DODATAK 3 – Revizorsko izvješće	35
DODATAK 4 - NEKI ASPEKTI KVALITETA ŽIVOTA U HNK.....	37

Ovo izvješće o monitoringu rada Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona, daje pregled rada ove Institucije u periodu 01.01-04.12. 2013. godine.¹

Cilj izvješća je sumiranje i na jednostavan način preikazivanje podataka do kojih su Centri Civilnih Inicijativ došli prateći rad Vlade HNK tijekom 2013.godine.

Pri kreiranju izvješća, kao ulazni parametri, korištena su ranija izvješća o monitoringu rada Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona, informacije iz Programa rada Vlade za 2013. godinu, zapisnici sa održanih sjednica Vlade i drugi materijali, traženi i dostavljeni od strane ove institucije.²

Ovo Izvješće je jedan od niza pokušaja Centara Civilnih Inicijativa da kontinuiranim praćenjem i periodičnim izvješćivanjem, javnosti omogući uvid u rad institucija vlasti nastojeći da iste učini odgovornijim i efikasnijim u obavljanju svojih obveza.

¹ Vlada nije usvojila Izvatke iz zapisnika sa sjednica održanih u razdoblju od 4.12. do 31.12.2013.god.

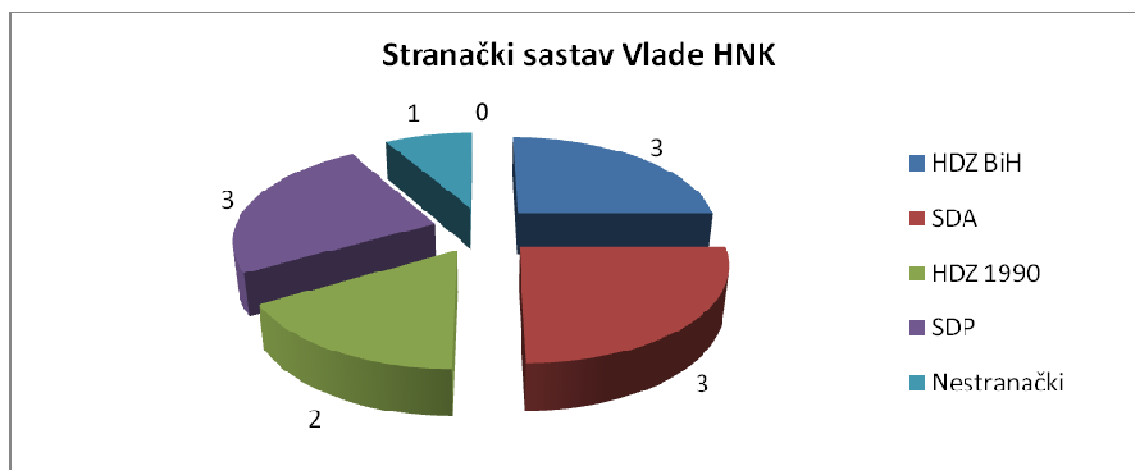
SASTAV VLADE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

U promatranom periodu nije bilo promjena u personalnom i stranačkom sastavu Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona.

R. br.	Član Vlade (ime i prezime)	Pozicija u Vladi	Stranka	Raniji angažman u vlasti
1	Denis Lasić	predsjednik	HDZ BiH	Zastupnik
2	Samir Hadžihusejnović	Ministar financija	SDP	-
3	Amer Zagorčić	Ministar gospodarstva	SDP	-
4	Suad Hasandedić	Ministar graditeljstva	SDA	Zastupnik; gradski vijećnik
5	Zlatko Hadžimerović	Ministar prosvjete, znanosti, kulture i športa	SDA	-
6	Semin Borić	Ministar trgovine, turizma i zaštite okoliša	SDA	ministar
7	Radenko Mirić	Ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave	SDP	-
8	Donko Jović	Ministar poljoprivrede, šumarstava i poljoprivrede	HDZ BiH	-
	Mladen Bošković	Ministar zdravstva, rada i socijalne skrbi	HDZ BiH	zastupnik
10	Ilija Cvitanović	Ministar prometa i veza	HDZ 1990	zastupnik
11	Marinko Petrić	Ministar za pitanja branitelja	HDZ 1990	-
12	Mario Šulenta	Ministar unutarnjih poslova	vanstranački	-

Tabela 1: Sastav Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona

Vladu HNK čine ministri iz četristranke i jedan nestranački stručnjak.

Grafikon 1

OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADEHNK – dinamika rada

U 2013. godini Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona je održala 42³ zasjedanja, odnosno 41 sjednicu. Od toga je 16 redovitih sjednica i 25 izvanrednih sa jednim nastavkom 20 izvanredne sjednice. Zadnja, 54. redovita sjednica je održana 29.8., a 55. sjednica je pet puta zakazivana i nije održana. Od 22 izvanredne sjednice, čak 19 ih je telefonskih, od kojih je 16 održano u razdoblju od 16.8.- 4.12.2013.

Dat	Broj sjednice	Tip	Real. točaka	Raz. mjera	Poč. sjednice	Trajanje sjednice
15.1.	13.	Izvanredna	4	4	13:30	00:20
17.1.	39.	Redovita	14	13	10:30	00:45
21.1.	14.	Izvanredna	2	2	11:00	00:15
3.1.	40.	Redovita	16	16	12:30	01:00
11.2.	15.	Izvanredna-tel.	2	2	09:30	01:00
18.2.	41.	Redovita	2	2	11:45	00:10
26.2.	42.	Redovita	33	33	12:00	02:10
12.3.	43.	Redovita	17	17	11:00	01:00
13.3.	16.	Izvanredna	10	11	12:30	00:30
14.3.	17.	Izvanredna	2	6	12:55	00:25
18.3.	18.	Izvanredna-tel.	2	2	09:30	00:30
20.3.	19.	Izvanredna	15	15	14:00	01:00
26.3.	44.	Redovita	25	25	11:00	01:45
28.3.	45.	Redovita	3	3	12:45	00:20
11.4.	20.	Izvanredna	3	3	13:00	01:00
15.4.	20.	Izvanredna-nastavak	25	25	13:00	01:00
19.4.	46.	Redovita	15	16	10:00	01:10
7.5.	47.	Redovita	29	29	12:30	01:35
14.5.	21.	Izvanredna-tel.	2	2	11:30	01:00
23.5.	48.	Redovita	39	40	12:30	02:20
6.6.	49.	Redovita	48	48	12:00	01:40
25.6.	50.	Redovita	28	29	11:00	01:15
1.7.	51.	Redovita	18	18	11:45	00:50
11.7.	52.	Redovita	28	28	11:45	01:05
22.7.	53.	Redovita	41	42	12:45	01:50
16.8.	22.	Izvanredna-tel.	5	5	10:00	00:40
29.8.	54.	Redovita	27	27	12:00	01:15
10.9.	23.	Izvanredna-tel.	3	3	12:00	00:40
19.9.	24.	Izvanredna-tel.	3	3	10:00	02:50
26.9.	25.	Izvanredna-tel.	3	3	11:00	00:45
27.9.	26.	Izvanredna-tel.	9	9	11:00	00:45
7.10.	27.	Izvanredna-tel.	9	10	11:30	01:00
18.10.	28.	Izvanredna-tel.	4	4	10:00	02:30
28.10.	29.	Izvanredna-tel.	11	11	11:00	01:30
19.11.	30.	Izvanredna-tel.	4	4	15:00	00:30
21.11.	31.	Izvanredna-tel.	8	8	11:00	01:00
21.11.	32.	Izvanredna-tel.	2	2	12:30	01:00
29.11.	33.	Izvanredna-tel.	20	20	10:00	01:30
4.12.	34.	Izvanredna-tel.	10	10	11:00	00:30
11.12.	35.	Izvanredna-tel.	-	-	-	-
18.12.	36.	Izvanredna-tel.	-	-	-	-
20.12.	37.	Izvanredna-tel.	-	-	-	-

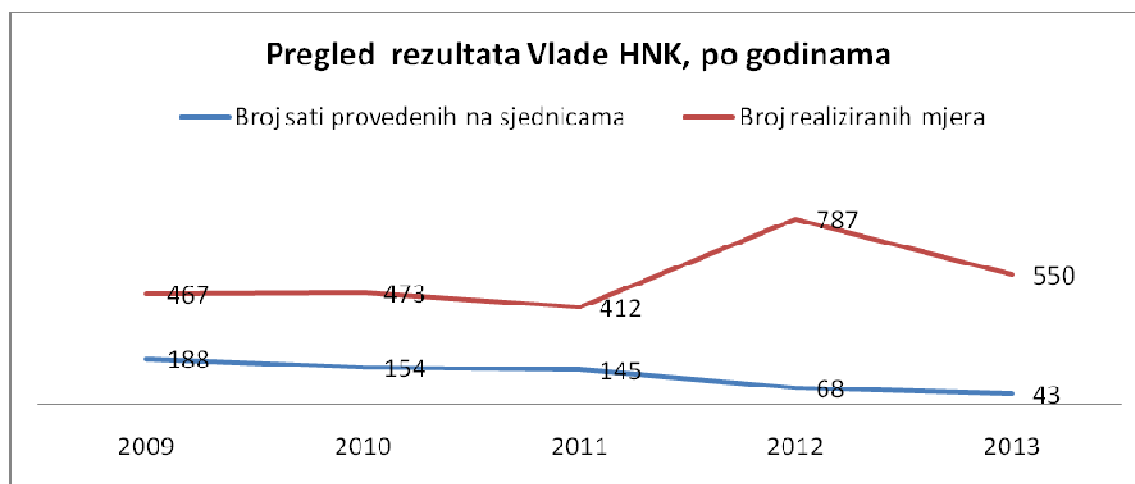
³ Izvatci iz zapisnika za razdoblje od 4.-31.12.2013. godine do zaključenja izvješća još uvijek nisu bili usvojeni. Prema podacima iz Narodnih Novina HNK u tom periodu su održane tri sjednice koje su uračunate u ovaj broj.

Tabela 2: Pregled osnovnih statističkih podataka o održanim sjednicama Vlade HNK,u 2013. godini⁴

Na sjednicama održanim u 2013. godini, sa kojih su nam dostupni podatci⁵, Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona, razmotrila je 550 različitih mjera, što je 14,5 mjera po sjednici, odnosno 14,1 mjera prosječno, po zasjedanju. Isto toliko mjera je i realizirano.

Pregled rada Vlade HNK u 2013. godini po mjesecima

Akcioni plan	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Ostalo	5	4	7	4	2	2	4	2	4	3	4	1	42
Informacija	1	1	4	-	8	4	2	-	-	-	-	-	20
Inicijative i pitanja	1	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	5
Izvještaji	2	3	11	1	4	2	5	4	-	-	-	-	32
Odluke Planovi	19	14	26	10	36	47	42	24	14	20	26	7	285

Grafikon 5⁸

Uzmemo li u obzir kako je Vlada preuzela mandat tek polovinom studenog 2011.godine, za dvije godine realizirala 183 mjere više od prethodne, za tri godine njenog mandata, a sve za tri puta manje vremena provedenog na zasjedanjima.

Vlada u mandatu:	Broj sati	Broj mjera
Vlada od 1.1.2009. do 10.11.2011. (2011. u tehničkom mandatu)	449	1253
Aktualna Vlada od 10.11.2011. do 31.12.2013.	149	1436

Tabela 4

⁸Podatci za 2013. ne sadrže podatke sa 3 sjednice održane, između 4.12. i 31.12., jer Vlada, do vremena pisanja ovog izvješća, nije usvojila Izvatke iz Zapisnika sa tih sjednica i učinila ih dostupnima javnosti.

ZAKONODAVNA AKTIVNOST VLADE HNK

Od 1.1. do 4.12. 2013. godine, Vlada HNKje razmatrala 24različita zakona, što čini 4,4% od svih, na Vladi, razmatranih mjera u ovom periodu.

Grafikon 6

Od 24na Vladi razmatrana zakona, 18 ih je utvrđeno u finalnoj formi prijedloga, a još 6u formi nacрта.

Tabela u nastavku daje listu utvrđenih zakona i više informacija o zakonodavnom procesu svakog od njih pojedinačno.

Zakon programski	mjerodavnost	dinamika	status
1. Zakon o javno-privatnom partnerstvu	Ministarstvo gospodarstva	19-06-2012 nacrt 26-02-2013 prijedlog	Proces okončan
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim pristojbama s tarifom	Ministarstvo pravosuđa i uprave	26-02-2013 prijedlog	Proces okončan
3. Zakon o upravnim pristojbama s tarifom upravnih pristojbi HNK	Ministarstvo pravosuđa i uprave	26-02-2013 prijedlog	Proces okončan
4. Zakon o pružanju besplatne pravne pomoći	Ministarstvo pravosuđa i uprave	07-05-2013 prijedlog	Proces okončan
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave	Ministarstvo pravosuđa i uprave	26-02-2013 prijedlog	Proces okončan
6. Zakon o vodama	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	07-05-2013 prijedlog	Proces okončan
7. Zakon o prijenosu poslova inspeksijskog nadzora iz oblasti veterinarstva	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	19-04-2013 prijedlog	Proces okončan
8. Zakon o građenju	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	26-02-2013 prijedlog	Proces okončan
	Ministarstvo financija	29-3-2013 prijedlog	Proces okončan

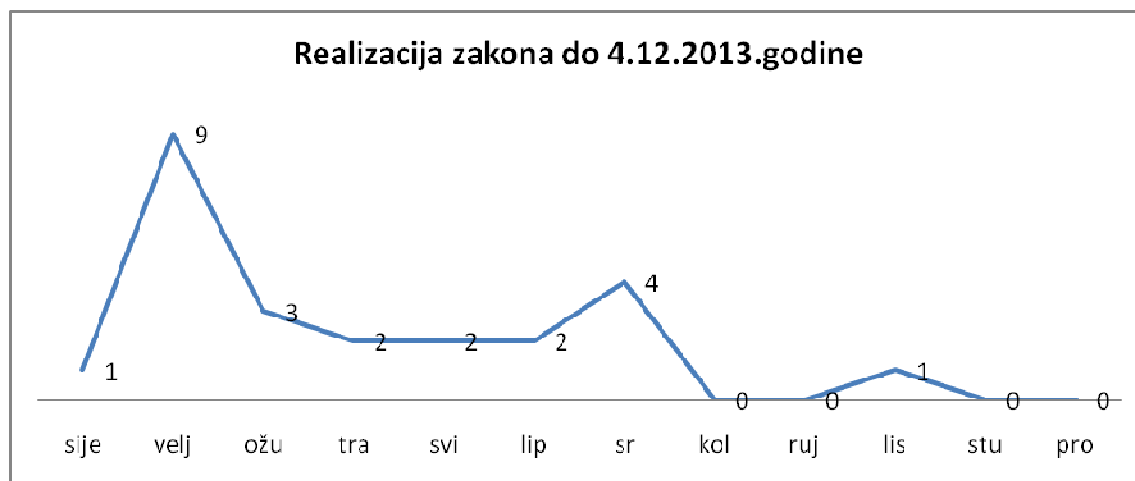
9.	Zakon o izvršenju Proračuna za 2013.godinu			
10.	Zakon o načinu označavanja i evidentiranja naseljenih mjesta, ulica, trgova i kućnih brojeva	Uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	17-01-2013 nacrt 07-05-2013 prijedlog	Proces okončan
11.	Zakon o poljoprivrednoj savjetodavnoj djelatnosti HNŽ	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	22-07-2013 prijedlog	Proces okonča
12.	Zakon o slatkovodnom ribarstvu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	26-03-2013 nacrt	U proceduri
13.	Zakon o poljoprivrednom zemljištu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	22-07-2013 prijedlog	Proces okončan
14.	Zakon o akademiji za znanost i umjetnost	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i športa	25-06-2013 prijedlog	Proces okončan
15.	Zakon o cestovnom prijevozu	Ministarstvo prometa i veza	28-06-2013. prijedlog	Proces okončan
16.	Zakon o zaštiti zraka	Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša	25-06-2013 nacrt	U proceduri
17.	Zakon o šumarstvu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	26-02-2013 nacrt	U proceduri
18.	Proračun HNK za 2013.godinu	Ministarstvo financija	29-03-2013 prijedlog	Proces okončan
19.	Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu	Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo	26-02-2013 nacrt	U proceduri
20.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o županijskoj Agenciji za privatizaciju	Ministarstvo gospodarstva	26-02-2013-nacrt 13-03-2013 prijedlog	Proces okončan

Tabela 4: Zakoni utvrđeni na Vladi HNK, u 2013. godini

Zakon- vanprogramski	dinamika	status
1. Zakon o Izmjenama i dopunama Zakona o geološkim istraživanjima	11-07-2013 prijedlog	Proces okončan
2. Zakon o Izmjenama i dopunama zakona o koncesijama	26-02-2013 nacrt	U proceduri
3. Zakon o Izmjenama i dopunama o osnovnom odgoju i obrazovanju	22-07-2013 nacrt 28-10-2013 prijedlog	Proces okončan
4. Izmjene i dopune Proračuna HNK za 2013.	22-07-2013 nacrt	U proceduri

Tabela 5: Zakoni utvrđeni na Vladi HNK, u 2013. godini

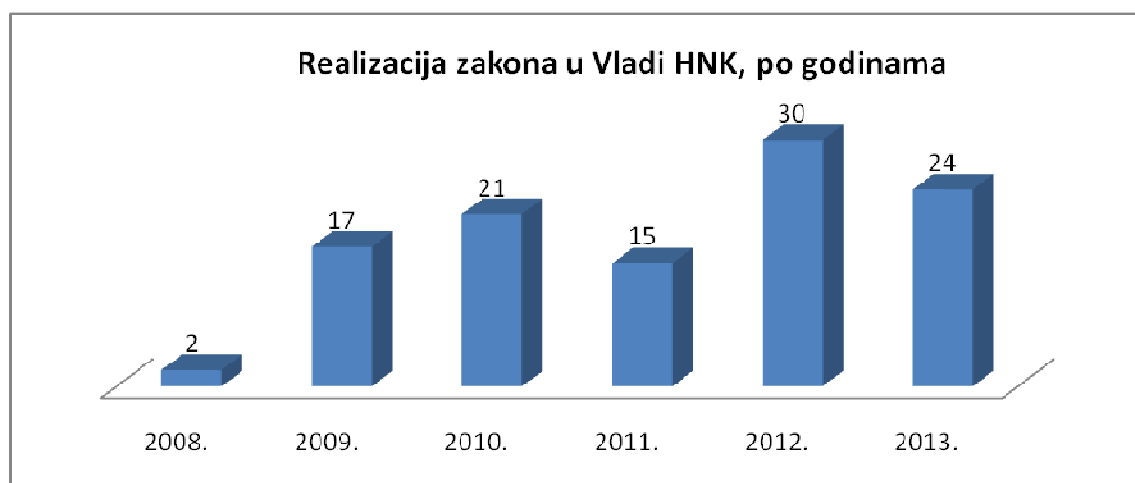
Vlada HNK je, dakle, u promatranom periodu, realizirala (utvrđivala) 2zakona mjesečno, u prosjeku.

Grafikon 7

Sedamnaest od dvadeset i četiri utvrđena zakona su tzv. temeljni zakoni. Ostalo su izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata.

Odnos temeljnih zakona i izmjena i dopuna, u realiziranim zakonima Vlade HNK, u prvih 9 mjeseci 2013.

Grafikon 9⁹

Od 24 na Vladi utvrđena zakona, 20 njih je iz Programa rada (16 prijedloga i 4 nacrt), a 4 neplanirana (2 prijedloga i 2 nacrt).

⁹Podatci za 2013. ne sadrže podatke sa 3 sjednice održane u razdoblju od 4.12. do 31.12 203.godine

KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD

Vlada HNK je kasnila sa usvajanjem oba dokumenta koja suštinski određuju njen rad, i Programa rada i Proračuna HNK za 2013. godinu.

PROGRAM RADA VLADE

Program rada Vlade HNK za 2013. godinu usvojen je 20.3.2013. godine, što znači prije samog isteka krajnjeg roka za njegovo usvajanje, tj. 31. ožujka 2013. godine.¹⁰

Program u sebi sadrži 228 mjera, od čega je 48 zakona.

	Program za:	Datum usvajanja	Broj mjera u Programu	Broj zakona
Vlada HNK	2012.	19.3.2013.	209	49
	2013.	20.3.2013.	228	48

Tabela 6: Programi rada Vlade HNK – usvajanje i obim

Aktualna Vlada je i prošle, kao i ove godine Program rada usvojila u ožujku. Broj planiranih mjera je približan, kao i broj zakona planiranih za realizaciju.

Od 228 mjera Programom rada Vlade HNK planiranih za realizaciju u 2013. godini, u periodu 1.1- 4.12.2013, realizirano je njih 104, odnosno 46%.

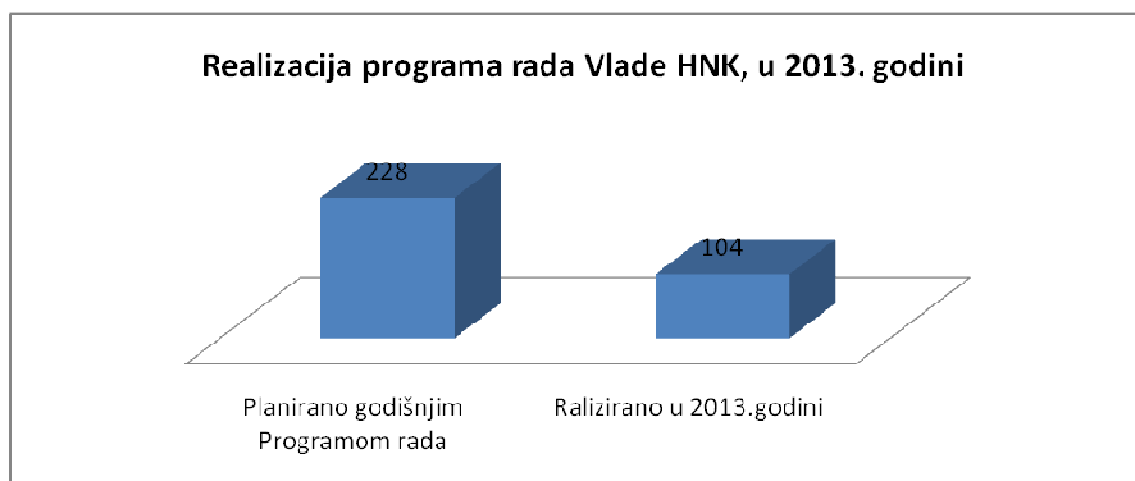
Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona od kraja kolovoza (četiri mjeseca) nije održala niti jednu redovitu sjednicu.

Održavala je izvanredne telefonske sjednice na kojima je usvajala odluke o unutarnjim preraspodjelama sredstava, utvrđivala za svaki mjesec visine osnovice za isplatu plaća korisnicima Proračuna, visinu naknade za topli obrok, zaključke o usklađivanju rashoda s prihodima za svaki mjesec i sl. Krajem godine utvrdila je Izmjene i dopune Proračuna za 2013. godinu, usvojila Odluku o privremenom financiranju i Odluku o kreditnom zaduženju županije.

Od posljednjeg izvješća (devetomjesečnog), Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona nije usvojila niti jednu programsku mjeru. Kriza u kojoj se našla zbog nemogućnosti postizanja međustranačkog dogovora oko imenovanja ravnatelja policije potpuno je paralizirala njezin rad, a mjere koje su usvajali na izvanrednim telefonskim sjednicama su bile preventivne mjere u svrhu minimalnog zadovoljavanja potreba građana tj. samo proračunskih korisnika, štiteći sami sebe od mogućih socijalnih nemira.

Plaće su se isplaćivale redovito, a početkom nove školske godine (rujan) na površinu je isplivao „novi“ stari problem oko prijevoza učenika i nastavnika osnovnog obrazovanja iako su na ovaj problem upozoravani tijekom cijele godine.

¹⁰ Članak 19. Poslovnika o radu Vlade HNK

Grafikon 10

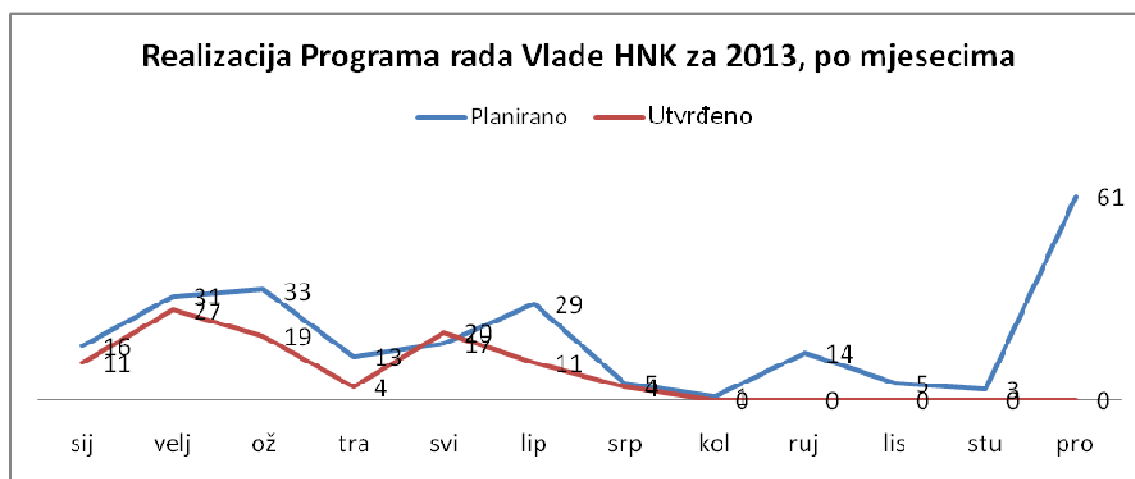
Najveći je procenat realizacije odluka(85%) a najmanje informacija(31%).

Tipovi mjera	Godišnji plan	Realizirano do 4.12..
Proračun	3	1
Informacija	26	5
Izvješće	52	21
Odluka	30	23
Plan	1	1
Program	35	7
Zakon	48	20
Ostalo	33	26
Ukupno	228	104

Tabela 7: Realizacija Programa rada Vlade HNK, po vrsti akata

Ostvareni rezultat je jako loš. Početak godine je bio obećavajući ukazujući i na mogućnost u najmanju ruku nastavka 2012.godine u smislu efikasnosti rada ove Vlade za razliku od prethodne, međutim politička kriza koja je blokirala rad Vlade, a samim tim i Skupštine, zacrnila je sve do tada uložene napore kako bi ovu županiju izvukla iz višegodišnje krize, a život njenih građana ionako pogođenih globalnom recesijom, izdržljivijim.

Najveći stupanj realizacije programskih obveza zabilježen je u veljači, a najniži se vukao kroz cijeli posljednji kvartal 2013.godine.

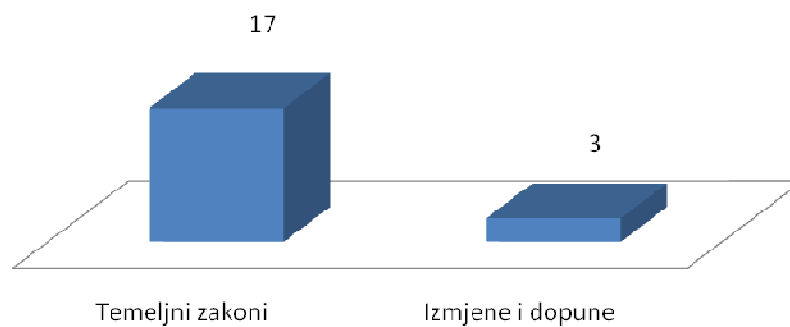
Grafikon 11

ZAKONI IZ PROGRAMA RADA VLADE

Programom rada Vlade HNK za 2013. godinu planirani zakoni

Zakonodavna aktivnost Vlade HNK u 2013. godini

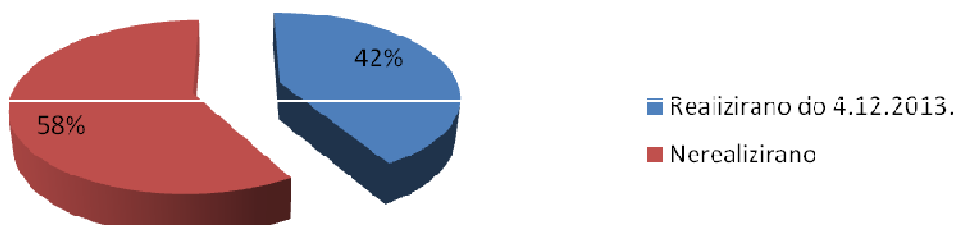
**Realizirani zakoni iz Programa rada Vlade HNK za 2013.
godinu**

Grafikon 15

Do 4.12. Vlada je, u potpunosti ili djelimično, realizirala 41,6% zakona Programom rada planiranih za realizaciju u 2013. godini.

**Realizacija zakona iz Programa rada Vlade HNK za 2013.
godinu**

4	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o organizaciji uprave HNŽ	Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave	12
5	Zakon o uporabi znakovnog jezika u HNŽ	Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave	8
6	Zakon o izvršenju Proračuna HNŽ za 2014.godinu	Ministarstvo financija	12
7	Zakon o kulturi	Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa	11
8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prosvjetnoj inspekciji	Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa	8
9	Zakon o znanstveno-istraživačkom radu	Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa	8
10	Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u HNŽ	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	8
11	Zakon o radu HNK	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	8
12	Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj skrbi HNŽ	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	8
13	Zakono zaštiti obitelji sa djecom	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi	11
14	Zakon o stavljanju izvan snage Zakona o obrtu	Ministarstvo gospodarstva	8
15	Zakon o garantnom fondu HNŽ	Ministarstvo gospodarstva	12
16	Zakon o javnim cestama	Ministarstvo prometa i veza	9
17	Zakon o prostornom uređenju	Ministarstvo graditeljstva	8
18	Zakon o grobljima	Ministarstvo graditeljstva	12
19	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnoj djelatnosti	Ministarstvo graditeljstva	8
20	Zakon o Parku prirode „Hutovo blato“	Ministarstvo turizma, trgovine i zaštite okoliša	12
21	Zakon o Parku prirode „Rujište“	Ministarstvo turizma, trgovine i zaštite okoliša	12
22	Zakon o turističkim zajednicama i promicanju turizma	Ministarstvo turizma, trgovine i zaštite okoliša	12
23	Zakon o zaštiti od buke	Ministarstvo turizma, trgovine	5

		i zaštite okoliša	
24	Zakon o Izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom	Ministarstvo turizma, trgovine i zaštite okoliša	8
25	Zakon o Izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji	Ministarstvo za pitanja branitelja	8
26	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mjerodavnostima županijskih tijela vlasti u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara	Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo	12
27	Proračun HNŽ za 2014.godinu	Ministarstvo financija	12
28	Zakon o morskom ribarstvu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	8

Tabela 8: Nerelizirani zakoni iz Programa rada Vlade za 2013.godinu

Čak 21 od 28 nerealiziranih zakona, planiranih za realizaciju u 2013.godini su temeljni zakoni.

Poređenje sa rezultatima iz prethodnih godina pokazuje da je postotak ispunjenja zakonodavnog dijala Programa rada Vlade u 2013. godini bolji nego prošle godine.

U Programu rada Vlade HNK za 2013.godinu našlo se čak 33 zakona koji su bili planirani u 2012.godini, a nisu realizirani. Od toga je je 15 zakona realizirano u Vladi (14 u formi prijedloga, 1 u formi nacrtu).

PRORAČUN

Proračun HNK utvrđen je na Vladi 29.3.2013.godine, a usvojenje na 24 sjednici Skupštine, 15.4.2013. godine.

Vlada je i ove godine nastavila sa kršenjem Zakona o Proračunima F BiH usvojivši Proračun u 2013., a ne do 31.12. 2012.godine. Odluka o privremenom financiranju usvojena je 21.12. 2012.godine, na 20.sjednici skupštine.

Godina	Visina Proračuna	Usvojen na Skupštini	Rebalans	Usvojen na Skupštini
2007.	150.736.010	27.4.2007.	156.645.050	
2008.	188.997.910	16.4.2008.	187.742.731	12.12.2008.
2009.	179.066.820	20.4.2009.	166.511.110 170.558.490	28.8.2009. 10.12.2009.
2010.	187.129.700	23.4.2010.	169.299.270	30.12.2010.
2011.	185.915.883	15.4.2011.	174.400.000	19.12.2011.
2012.	179.142.630	19.3.2012.	174.680.082	21.12.2012.
2013.	179.684.393	15.4.2013.	176.833.320	30.12.2013.

Tabela 9: Proračun HNK po godinama

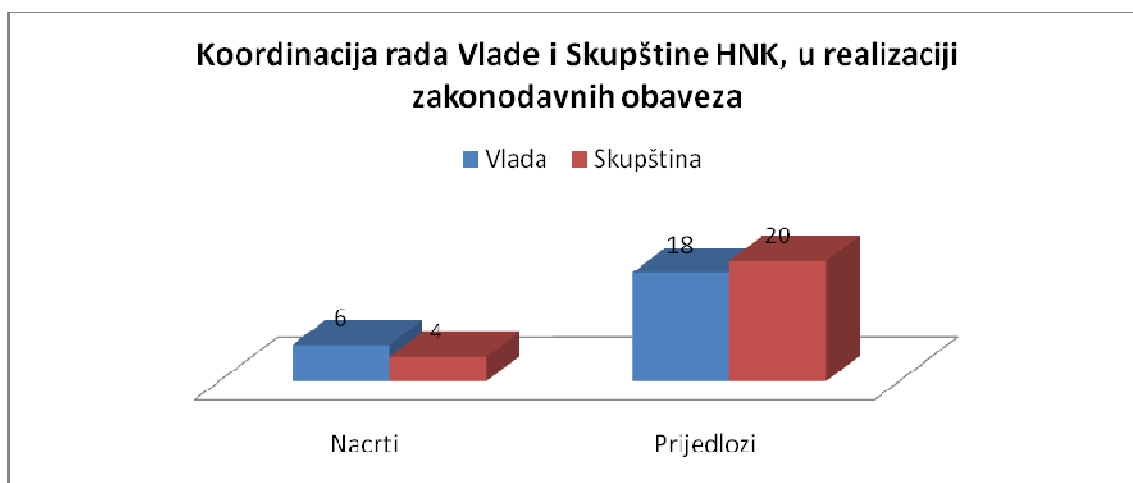
Do konca 2013.godine nije usvojen Proračun za 2014.godinu čime je nastavljena loša praksa kršenja Zakona o Proračunima FBiH Bosne i Hercegovine. Obzirom na krizu koju je Vlada pokušala mirno skrivati od očiju javnosti jer krivnja nije bila jednostrana već podjeljena među svim političkim subjektima, nije bilo ni za očekivati kako bi građani mogli doživjeti čudo po pitanju usvajanja ovog dokumenta. O krizi se počelo pričati kada je na površinu isplivao problem plaćanja prijevoza učenika i nastavnika osnovnog obrazovanja i počelo prebacivanje „loptice“ na relaciji HNK – Grad Mostar.

U prosincu je usvojena Odluka o privremenom financiranju za prvo tromjesečje 2014.godine, kao i Izmjene i dopune Proračuna za 2013.godinu.

KOORDINACIJA RADA VLADE I SKUPŠTINE

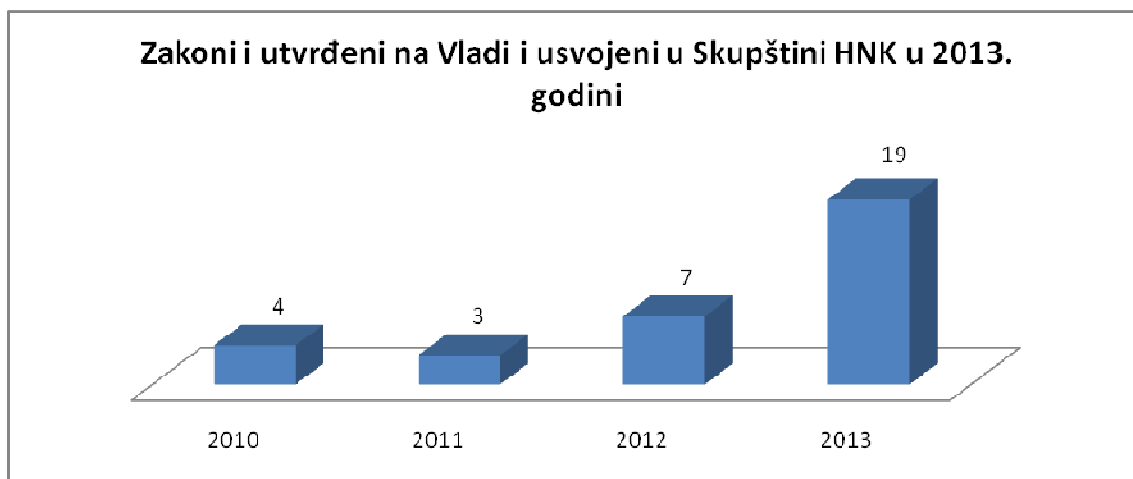
Od 1.1. do 4.12.2013. godine, Vlada HNKje razmatrala 24različita zakona, od njih utvrdivši u formi prijedloga 18 a 6u formi nacrtu.

U isto vrijeme, Skupština HNKje razmatrala isto 24zakona, od čega su dva došla u proceduru od drugih predlagatelja.¹¹

Grafikon 17

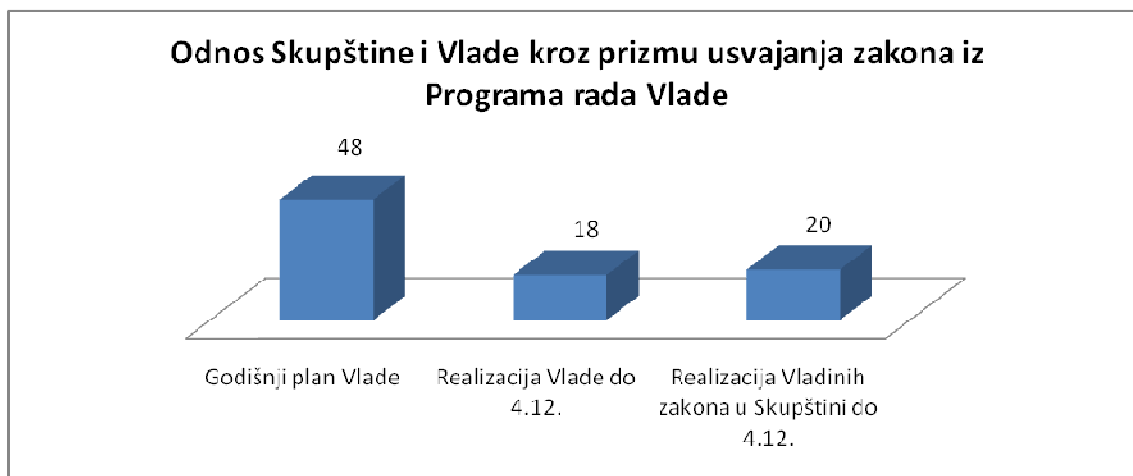
Promatramo li zakone čija je kompletna procedura donošenja započeta i završena u 2013.godini, utvrđeni na Vladi HNK i usvojeni u Skupštini, od 2010. do danas, uočavamo izražen napredak u stupnju realizacije, u 2013. godini.

Grafikon 18

Promatramo li razinu planiranih i realiziranih obveza Skupštine, vidimo da je realizacija planiranog Programom rada, ugrožena nedovoljnom efikasnošću Vlade u ispunjavanju svojih obveza.

¹¹Po jedan zakon predložili su Uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove i Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo

Grafikon 19¹²

U promatranom periodu, ministri Vlade HNK bili su redovito nazočni sjednicama Skupštine, iako to nije propisano poslovníkom o radu vlade.¹³

Važan segment odnosa ove dvije institucije je i odnos Vlade prema zastupničkim pitanjima i inicijativama. U 2013. godine, zastupnici su Vladi postavili 92 pitanja i pokrenuli 19 inicijativa. Odgovoreno je samo na 22 pitanja, što čini 24% od ukupno postavljenih pitanja. Niti na jedno pitanje nije odgovoreno u roku propisanom Poslovníkom o radu Skupštine.

Može se slobodno zaključiti da Vlada HNK, u ovom segmentu ne pokazuje potrebnu razinu poštivanja prema zastupnicima, a ni ozbiljnost u izvršavanju svojih obveza.

¹²Skupština je početkom godine usvojila dva zakona koji su u vladi realizirani u 2012.godini

¹³Članak 57. Poslovníka o radu Vlade HNK

POŠTIVANJE POSLOVNIKA O RADU I ZAKONA

U promatranom periodu je od strane Vlade HNK uočeno je kršenje zakona ili Poslovnika o radu Skupštine u segmentu obveze Vlade da odgovara u naznačenom roku na zastupnička pitanja i inicijative.

Vlada neredovito i nerado odgovara na zastupnička pitanja što se često očituje nezadovoljstvom zastupnika izraženog na sjednicama Skupštine.

Vlada krši Poslovnik o radu i u segmentu usvajanju Proračuna, kršeći i Zakon o Proračunu FBiH.

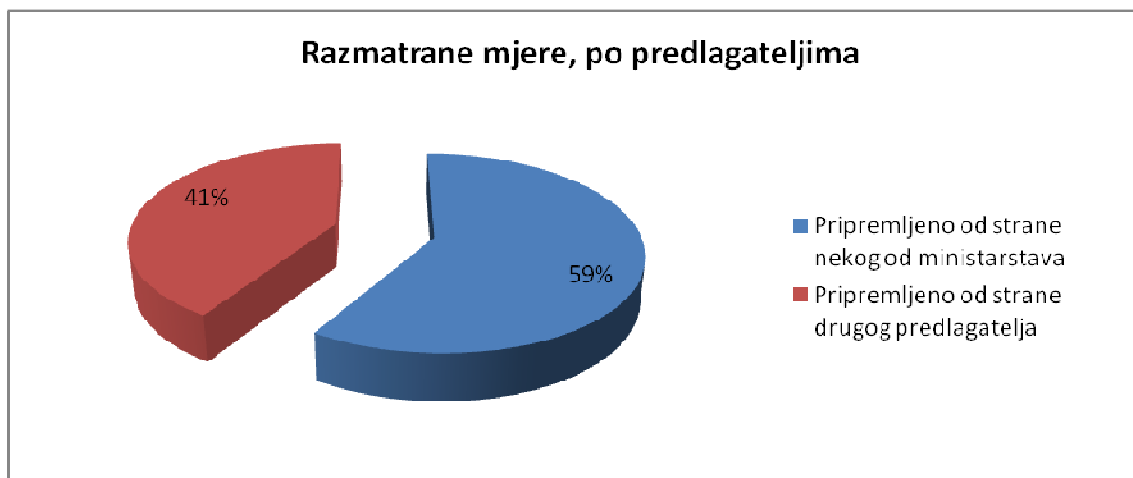
TRANSPARENTNOST RADA VLADE HNK

Transparentost rada Vlade je sve do početka krize bila na zadovoljavajućoj razini. Vlada ima svoju web stranicu na kojoj najavljuje redovite sjednice i prezentira zaključke nakon održanih sjednica. Zapisnici su sve do trenutka kada su počele međustranačke razmirice unutar Vlade, a koje su prouzročili neodržavanje sjednica, bili na raspolaganju nakon nekoliko dana po usvajanju, tj. potpisivanju od strane predsjednika Vlade. Najozbiljnija kriza vlasti, od trenutka kada je ova Vlada preuzela mandat, dovela je i do uskraćivanja informacija kojima javnost ima pravo raspolagati u svakom trenutku, jer zapisnici sa sjednica, od sredine srpnja, pa sve do kraja prosinca nisu bili dostupni javnosti sve do polovine siječnja 2014.godine. Javnost je još uvijek uskraćena za informacije o radu Vlade u razdoblju od 4.12. do 31.12. 2013.godine.

R. br.	Predmet promatranja	Stanje	
1	Sloboda prisustva sjednicama Vlade	Ograničena	
2	Održavanje press konferencija nakon sjednica	Povremeno	

NAZOČNOST SJEDNICAMA VLADE¹⁴

U promatranom periodu¹⁵, održano je 39 zasjedanja sjednice Vlade HNK, od čega je na j,h.940121d-36056.14.0

Grafikon 21

Najviše materijala za sjednice Vlade, odnosno mjera o kojim se odlučivalo na sjednicama, pripremio je Ministarstvo financija na čelu sa ministrom Samirom Hadžihusejnovićem.

Najmanje materijala za sjednice Vlade, u 2013. godine pripremio je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja unutarnjih poslova, na čelu sa ministrom Suadom Hasandedićem.

ZAKONODAVNA AKTIVNOST ČLANOVA VLADE

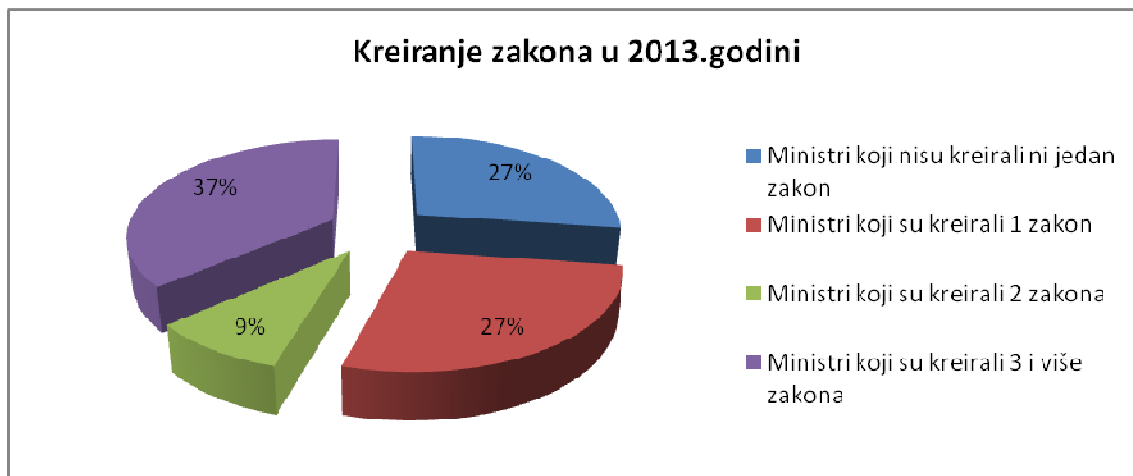
Od 24 zakona utvrđena na sjednicama Vlade HNK, u 2013. godini, njih 22 je predloženo od strane vladinih ministarstava. Pri tome:

Tri ministra nisu, u 2013. godini pripremili i Vladi na razmatranje proslijedili, niti jedan zakon.

Tri ministra su pripremila i na razmatranje proslijedila samo 1 zakon.

Jedan ministar je su pripremio i na razmatranje proslijedio 2 zakona.

Četiri ministra su pripremila i na razmatranje proslijedila 3 ili više zakona.

Grafikon 22

Najviše zakona razmatranih na sjednicama Vlade u 2013. godini, pripremilo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede na čelu sa ministrom Donkom Jovićem .

Ni jedan zakon, u 2013. godini nisu kreirala: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi, Ministarstvo za pitanja branitelja, a Ministarstvo unutarnjih poslova nije u ovoj godini planiralo niti jedan zakon.

REALIZACIJA PROGRAMA RADA

Vlada HNK je, programom svog rada za 2013. godinu, planirala realizirati ukupno 228mjera. Čak 85% njih mjere su čija je priprema i realizacija u mjerodavnosti ministarstava (ostale su u mjerodavnosti drugih institucija (agencija, direkcija, ureda,...)).

U promatranom periodu najveći doprinos realizaciji Programa rada Vlade za 2013. godinu, dalo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede koje je realiziralo sve planirane zakone u 2013.godini sa ministrom Donkom Jovićem na čelu.

Realizacija zakona iz Programa rada Vlade HNK u 2013.godini, po ministarstvima
--

R. br.	Ministar	Ministarstvo	Pitanja i inicijative	Odgovori
1	Mario Šulenta	MUP	16	3
2	Samir Hadžihusejnović	Min financija	5	3
3	Amer Zagorčić	Min gospodarstva	4	-
4	Suad Hasandedić	Min graditeljstva	1	-
5	Zlatko Hadžimerović	Min prosvjete, znanosti, culture i športa	22	4
6	Semin Borić	Min turizma, trgovine i zaštite okoliša	5	1
7	Radenko Mirić	Min pravosuđa, uprave i lokalne samouprave	3	1
8	Donko Jović	Min poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	4	2
9	Mladen Bošković	Min zdravstva, rada i soc skrbi	4	1
10	Ilija Cvitanović	Min prometa i veza	4	-
11	Marinko Petrić	Min za pitanja branitelja	4	1

Tabela 11: Odgovori ministara na zastupnička pitanja i inicijative

PRIMANJA U VLADI HNK

Vlada HNK ima 12 članova, koji imaju status uposlenih u i primaju punu plaću po ovom osnovu.

Mjesečna neto primanja članova Vlade kreću se cca. od 3250,00 KM do 3750,00 KM, a nastavili su ih primati bez obzira na svoj (ne)rad i u vrijeme međustranačke krize koju su sami izazvali.¹⁷

Član vlade	primanja
Denis Lasić	3750,00
Mario Šulenta	3500,00
Radenko Mirić	3583,00
Samir Hadžihusejnović	3416,00
Ilija Cvitanović	3333,00
Zlatko Hadžiomerović	3583,00
Suad Hasandedić	3708,00
Donko Jović	3450,00
Marinko Petrić	3608,00
Mladen Bošković	3625,00
Amer Zagorčić	3250,00
Semin Borić	3750,00

Tabela 12: Mjesečna primanja članova Vlade HNK

¹⁷Prosjek primanja 2012./2013. godina

Realizacija programa rada za 2013.godine je jako niska. Vlada HNK u posljednjoj godini svoga mandata treba uložiti posebne napore i realizirati cijeli niz zakona koji su značajni za ostvarenje boljih uvjeta života građana HNK.

Vlada HNK nije do kraja 2013. prevazišla krizu u koju je zapala polovinom godine. U 2014.godini, Vlada napokon mora okrenuti novu stranicu u svome radu i fokusirati se na probleme građana a ne na raspodjelu fotelja i pozicija u vlasti.

Vlada nije usvojila Proračun HNK za 2014.godinu do konca 2013.godine. Iako je donijela Odluku o privremenom financiranju, Vlada odmah mora pristupiti izradi Proračuna i usvojiti ga u regularnoj proceduri uz obaveznu javnu raspravu.

Program rada za 2013. godinu je površno i nesadržajno urađen. Vlada HNK treba u svojim programima rada sadržajnije i konkretnije odrediti mjere i rokove za njihovu realizaciju. Kako u 2013.godini nije usvojila Program rada za 2014.godinu, Vlada HNK treba što prije krenuti u izradu ovog važnog dokumenta kako bi svoj rad u 2014.godine učinila efikasnijim.

Vlada nema izraženo uvažavanje prema Skupštini HNK. Vlada HNK treba ozbiljno shvatiti pitanja zastupnika i odgovarati na njih u roku za to predviđenim Poslovníkom o radu Skupštine HNK, te krenuti u realizaciju njihovih inicijativa i zaključaka.

DODATAK 1 - INFORMACIJA O UTVRĐENIM ZAKONIMA

Kredibilitet zakonodavne institucije temelji se na razlozima donošenja svakog konkretnog sistemskog rješenja. S ciljem prikazivanja ove dimenzije rada Vlade u nastavku dajemo pregled razloga i očekivanih rezultata za neke od zakona koje je Vlada HNK utvrdila u 2013. godini.

Zakon o javno privatnom partnerstvu je usvojen 13.3. u formi prijedloga. Usvojen je prije isteka planiranog roka. Javno – privatno partnerstvo predstavlja suradnju organa vlasti svih razina i drugih javnih institucija sa privatnim sektorom na području planiranja, proizvodnje, pružanja usluga, financiranja, poslovanja ili naplate javnih usluga. Opravdanost za donošenje ovog zakona je ukazana sve veća potreba za infrastrukturnim projektima, pri čemu se pokazuje manjak finansijskih sredstava u proračunu HNK te se ukazuje sve veća potreba za pronalaženjem dodatnih finansijskih sredstava za financiranje, izgradnju i upravljanje infrastrukturnim projektima. Privatnim ulaganjima u javna dobra očekuje se u narednom periodu (1-2 godine) oživljavanje zapuštenih infrastrukturnih objekata i značajan priliv sredstava u proračun HNK.

Zakon o poljoprivrednom zemljištu je usvojen u srpnju ove godine i njegovim usvajanjem se predviđa uređenje trenutnog lošeg stanja ove oblasti nastale zbog poslijeratnog „prisvajanja „ poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini od strane pravnih i fizičkih osoba koje su često bez ikakve kontrole zauzimale i koristile poljoprivredno zemljište koje je nekada bilo društveno, a sada je državno. Zakon pruža mogućnost „uvođenja u sustav“ korisnika državnog poljoprivrednog zemljišta, tj. stvara pravni temelji za njegovo korištenje.

Zakon o pružanju besplatne pravne pomoći svoje temeljne razloge za usvajanje povlači iz obveza utvrđenih Strategijom za reformu sektora pravde u BiH za period 2009.do 2013.godine. Izvor ovog prava je Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koja pravo na besplatnu pravnu pomoć izričito samo predviđa za optuženike kada to nalaže interes pravde i materijalni status optuženika. Primjenom usvojenog zakona predviđaju se uštede u proračunu jer će od sada obranu osumnjičenih i optuženih moći vršiti i pravni zastupnici Županijskog Zavoda za pravnu pomoć. Do sada su sudovi u županiji kada je obrana obvezna a osumnjičeni ili optuženi ne može sam plaćati troškove određivali za to odvjetnike koji su plaćani iz proračuna.

Zakon o prijenosu poslova inspeksijskog nadzora iz oblasti veterinarstva – razlog za usvajanje ovog zakona je u činjenici da županija ne raspolaže sa dovoljnim brojem osposobljenih stručnih kadrova iz oblasti veterinarske struke , a na snazi je akt Vlade HNK o zabrani upošljavanja novih uposlenika u tijela uprave. Jedinice lokalne samouprave imaju mogućnost angažmana postojećih veterinarskih kadrova na svome teritoriju koji mogu adekvatno odgovoriti zahtjevima struke pa se ovim zakonom prenose na njih poslovi inspeksijskog nadzora.

DODATAK 2 – PROGRAM RADA VLADE I PRORAČUN ZA TEKUĆU GODINU

Program rada

Analizirajući Izvatke iz Zapisnika sa sjednica Vlade za prvi kvartal ove godine zamijetili smo da Vlada nije po uzoru na 2012. godinu ponovno imenovala radno tijelo za izradu prijedloga Programa rada.

Program rada za 2013. godinu je sačinjen u neujednačenoj formi i kako smo više puta spominjali slični „Zbirci Programa radaministarstava HNK za 2013. godinu“, koje je netko prikupio i kao takve objedinio u dokument koji je zatim nazvao zajedničkim imenom Program rada Vlade HNK za 2013. godinu. Sagledavajući formu i sadržaj ovog dokumenta uočavamo niz raličitosti u pojedinačnim pristupima obrađivača (ministarstava). Njihov pristup izradi ovog dokumenta ,kao i 2012. godine, odražava stupanj odgovornosti predlagatelja.

Npr. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNK, za razliku od drugih ministarstava, tabelarno je prikazalo svoje aktivnosti i to tako da je normativne djelatnosti prikazao u prvoj tabeli, a informativno - analitičke nije nigdje odvojeno prikazao. Ostale tabele su prikaz djelatnosti po sektorima i to većinom u opisnoj formi uz rok naveden kao „stalna zadaća“.¹⁸ Isto ministarstvo nije u svoj Program stavilo ni Izvješće o radu ministarstva za 2013. godinu kao ni Program rada za 2014. godinu.

Ministarstvo gospodarstva i Ministrstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, naveli su dosta detaljno svoje planirane ktivnosti i u većini slučajeva su jasno definirali rokove, uz dodatna obrzloženja ako postoji sumnja da neke od aktivnosti neće biti relizirane ili će doći do pomjeranja rokova zbog utjecaja nečeg na što se ne može djelovati.

Neka ministarstva su navela nejasno definirne rokove kao npr. nakon usvajanja Proračuna ili nekog drugog zakona itd. Ako se zna da Proračun treba biti usvojen do 31.3. tekuće godine i ako su pripreme za njegovo usvajanje daleko odmakle, ne vidimo razloga da se nečemu što ovisi o Proračunu ne mogu odrediti rokovi, ili da već godinama opravdanje za ne usvanje nekog zakona može biti nedostatak novca u Proračunu, tj. u Programu se npr. navodi kako neki zakon biti upućen u proceduru ovisno o stanju proračunskih sredstava.

Generalno gledajući, ovakav Program rada možda njegovom „kreatoru“ izgleda jasan i sadržajan, ali smatramo kako bi za građana isti bio nejasan i konfuzan.

¹⁸ Npr. „promicanje i daljnje jačanje javnog zdravstva, primarne zdravstvene zaštite, a posebno institucije obiteljskog liječnika“-rok: stalna zadaća

Proračun

Proračun HNK za 2013. godinu u formi nacрта Vlada je usvojila 19.12.2012.godine, a Skupština ga je razmtrala 15.1.2013.godine. Vlada je prijedlog duže vremena „peglala“ sve dok ga nije i usvojila 28.3.2013, a Skupština 11.4. 2013.godine.

Vlada i Skupština HNK su tako nastavili kršiti Zakon o Proračunu FBiH, koji nalaže da se Proračun za narednu usvaja do kraja tekuće godine.

Prijedlog koji je upućen Skupštini je iznosio 175.469.576,00 KM. U konačnici, nakon razmatranja amandmana usvojen je Proračun HNK za 2013.godinu u iznosu 179.684.393,00 KM, što iznosi preko 4 milijuna KM više od predloženog.

Ipak, konstatirajmo, da je Vlada usvojila Proračun prije isteka neke vrste krajnjeg roka, odnosno prije isteka Odluke o privremenom financiranju.

Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge, u Proračunu za 2013.godinu planirani su u iznosu od 18.453.946,29 KM. U Proračunu HNK za 2013. godinu planirana sredstva za tekuće transfere i druge tekuće rashode iznose 34.527.256,71 KM. Transferi političkim strankama iznose ukupno 410.679,00 KM, a izvršenje sudskih presuda o izvršenju iznosi 1.040.000,00 KM.

U Hercegovačko-neretvanskom kantonu je ukupno 5.460 proračunska korisnika, što je u odnosu na prošlu godinu više za 28 novouposlenih. Na bruto plaće i naknade plaća zasve proračunske korisnike u 2013.godini planirano je da će biti izdvojeno oko 75% Proračuna.

Obveze prema korisnicima socijalne pomoći planirano je da idu zajedno sa plaćama, tako da je ova najugroženija populacija stanovništva kao i u 2012.godini stavljena na prvo mjesto, što ukazuje na povećanje socijalne osjetljivosti.

I pored činjenice da je u kantonu trenutno oko 32.000 nezaposlenih, Proračun HNK za 2013.godini kao ni prethodne godine nije bio razvojni. Kriza koja je nastupila polovinom godine zbog nemogućnosti imenovanja ravnatelja policije i dovela do blokade rada Vlade kojoj se kraj ne nazire ni u vrijeme zaključivanja ovog izvješća, doprinjela je tomu da ni na koncu 2013.godine nemamo usvojen Proračun za narednu godinu. Na posljednjoj sjednici Skupštine usvojena je Odluka o privremenom financiranju za prvi kvartal 2014.godine i Izmjene i dopune Proračuna za 2013.godinu (162.844.350,00 KM), kao i Odluka o zaduženju županije kod komercijalne banke u iznosu od 14.000.000 KM koje će građani ovog kantona vraćati narednih sedam godina (uz kamatu u iznosu od 3.874.702,41 KM).

Ured za reviziju institucija u FBiH

PREDSJEDAVAJUĆEM SKUPŠTINE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

PREMIJERU VLADE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

MINISTRU FINACIJA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije (u daljem tekstu: Županija) za 2012. godinu (bilance stanja na dan 31.12. 2012. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Županije odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom obavješćavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i Okvirom međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija-ISSAI Okvir u BiH („Sl.glasnik BiH“ broj 38/11 i „Sl.novine FBiH“, broj 30/11). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali

ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Nisu poštovane odredbe članova 4., 22. i 23. Zakona o proračunima u FBiH, jer nije vršeno usuglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima. Navedeno je imalo za posledicu ostvareni deficit za 2012. godinu u iznosu 8.664.797 KM, odnosno akumulirani deficit u iznosu 27.176.971 KM (tačka 4.3. i 4.9. Izvješća);
2. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat za iznos 997.771 KM, obzirom da ostvareno prekoračenje u navedenom iznosu nije iskazano na poziciji troškova već na poziciji kratkoročnih razgraničenja (tačka 4.10. Izvješća);
3. Nisu ispunjeni uvjeti definirani Zakonom o javnim nabavama za zaključivanje aneksa ugovora Ministarstva prometa i veza za rekonstrukciju mosta „Bijela“ u iznosu 105.002 KM i sanaciji regionalne ceste R-418b u iznosu 158.976 KM (tačka 4.6. Izvješća);
4. Ne može se potvrditi opravdanost izdataka za ugovore o djelu u iznosu od 55.524 KM neto i naknada za rad u povjerenstvima u iznosu od 47.050 KM neto iz razloga što su predmet njihovih aktivnosti bili poslovi iz nadležnosti proračunskih korisnika ili su isti sistematizirani pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu. Također, ne može se potvrditi opravdanost dijela troškova reprezentacije, mobilnih telefona, službenih putovanja i goriva obzirom da se nije u svim slučajevima pridržavalo zakonskih propisa i internih akata kojima je regulirano stvaranje ovih izdataka (tačka 4.5.2. Izvješća).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije, po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine i obveza na dan rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirima finansijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Finansijsko poslovanje Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije tijekom 2012. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1 do 4 prethodnog pasusa, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na slijedeće:

Ukupno dospjele obveze po pravosnažnim sudskim presudama (većinom o pravima iz rbez uključenih troškova spora i zateznih kamata na dan 31.12.2012. godine iznose 12.400.053 iskazane u vanbilansnoj evidenciji a ne na bilančnim pozicijama. Imajući u vidu činjenicu da odlaganje izmirenja ovih obaveza ima za posledicu obračun i plaćanje zateznih kamata, isti će rezultirati povećanjem ukupnih troškova proračuna u narednom razdoblju. Prema podacima Ministarstva financija pred nadležnim sudovima su u tijeku procesi protiv proračunskih korisnika u vrijednosti 22.870.078 KM. (tačka 4.13. Izvješća).

DODATAK 4 - NEKI ASPEKTI KVALITETA ŽIVOTA U HNK

Hercegovačko –neretvanski kanton broji oko 230 000 stanovnika, od čega je prema podacima Službe za zapošljavanja HNK broj nezaposlenih u listopadu iznosio 32 337 osoba, što je u odnosu na prosjek 2012.godine više za 5,9 %.

Veliki broj građana HNK da bi preživio radi „na crno“, tj. za minimalne plaće koje nitko ne drži pod kontrolom i čija visina je ispod ljudskog dostojanstva, bez uplate doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje.

Prosječna neto plaća u HNK u listopadu iznosila je 901 KM. Hercegovačko-neretvanski kanton svrstava se po visini plaće na drugo mjesto u Federaciji BiH, tj. iza Kantona Sarajevo.

Broj umirovljenika u HNK se kreće oko 35 000, dok je prosječna mirovina 377 KM.

Problemi s kojima se suočava HNK kao što su porast siromaštva, nezaposlenost pa i zaostajanje u gospodarskom razvoju posljedica su rata, problema koje neminovno generira proces tranzicije, ali i nesposobnosti političke elite za konstruktivan rad u interesu građana i u cilju poboljšanja njihovog standarda. Veliki poslovni sustavi su propali i nesposobni su da sami stanu na svoje noge. Nekada su upošljavali veliki broj radnika i predstavljali su temelje gospodarskog razvoja Hercegovine. Na aktivnoj gospodarskoj sceni je novonastali privatni sektor koji nije u stanju prihvatiti veliki broj nezaposlenih i preko noći riješiti ovaj problem i stvoriti novi, smoodrživi sustav razvoja. HNK posjeduje značajne potencijale za razvoj malih i srednjih poduzeća koja mogu podržati djelatnost velikih poduzeća, kako kod osiguranja sirovina, repro-materijala i rezervnih dijelova, tako i u korišćenju finalnih proizvoda velikih poduzeća u daljnjoj proizvodnji. Međutim, većina tih poduzeća još uvijek posluje u sektoru trgovine i ugostiteljstva.

Preferiranje trgovine i nekih uslužnih djelatnosti, prigodom osnivanja poduzeća, nastaje zbog više razloga, prije svega jer je potrebno manje kapitala za pokretanje posla, potrebe za strogim standardima i procedurama poslovanja nisu izražene kao u slučaju proizvodnje, manji su poslovni rizici, a veće mogućnosti za sivu ekonomiju. Proizvodnja, pak, traži veći stupanj kvalificiranosti kadrova, adekvatnu i konkurentnu razinu tehnologije i opreme i samim time i veći obim ulaganja.¹⁹

S druge strane, šume, vodena bogatstva, religijski, seoski i zimski turizam, parkovi prirode, mediteranska klima, izuzetno povoljan zemljopisni položaj, izlazak na more, najveći broj sunčanih dana u ovom dijelu Europe, u posljednje vrijeme izuzetno poboljšana međunarodna zračna povezanost, te neposredna blizina Europske unije, pružaju obilje neiskorištenih mogućnosti za bolji život i gospodarski razvitak temeljen na poljoprivrednoj proizvodnji, vjetroenergiji, solarnoj energiji, stočarstvu, drvnoj industriji, vinogradarstvu, voćarstvu i poljodjelstvu, te zimskom i vjerskom turizmu.

Svi navedeni problemi početak će se rješavati na efikasniji način tek ako opredjeljenje Vlade HNK bude strategija poticaja intenzivnog korištenja komplementarnih prednosti resursa kojima raspolaže HNK. Neiskorišteni kapaciteti kojima nas je priroda nesebično obdarila, a koji su na području ove županije izraženiji u svojoj raznolikosti nego u bilo kojoj

¹⁹ Program razvoja malog gospodarstva HNK 2011.-2015.

drugoј županiji, ukazuju na dugogodišnju lošu razvojnu politiku koja je posljedica stalnih međustranačkih previranja, borbe za vlast, fotelje i osobne interese.